

Lapszemle

2010. 13. hét

Csalóka csoportok

Egyre több fogyasztói csoportot szervező vállalkozás jelenik meg a magyar piacon. Ezek hirdetései nagyon jól hangzanak, a fogyasztók ugyanis azt gondolhatják, hogy könnyedén juthatnak hitelhez ezektől a cégektől. Az igazság az, hogy csak néhány szerencsés vásárlását fedezik ezek a társaságok, ráadásul a befizetett pénzek esetleges eltűnése esetén nem tudják kártalanítani a tagokat - figyelmeztet közös közleményben a Gazdasági Versenyhivatal, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete és a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság. (március 27. *Magyar Nemzet 15.o.*)

Száz éve századennyi cukrot ettünk

Amikor egy bankról megállapítják, hogy valamelyik betétkamat konstrukciójával átverte a saját ügyfeleit, soha nem olvassuk a sajtóban hogy az adott pénzintézet tulajdonosa csalt, lopott, hazudott. De nem láttam még azoknak a hús- és mézkereskedőknek a kihátterezett képét sem a címlapokon, akik esetében bebizonyosodott: méz helyett cukrot, hús helyett dögöt árultak - mondta Schobert Norbert fitnesszedző, üzletember, akit nemrégiben hárommillió forintra bírságolt a Gazdasági Versenyhivatal. - Az összes hibás kommunikációt, szabálytalan megfogalmazást módosítottam. Olyannyira igyekeztem jogkövető állampolgárként reagálni, hogy a hivatal által kifogásolt feliratokat már az eljárás alatt módosítottam. A hatóság arra mutatott rá, hogy még pontosabban kell fogalmazni, nem lehet egy reklámszlogen félreérthető - nyilatkozta a fitnesszedző. (március 28. *Vasárnapi Hírek 1+5.o.*)

Nincs szerződés

A Volánbusz Zrt. megalapozott döntést hozott annak a hatvan plusz negyven autóbusz megvásárlására meghirdetett közbeszerzési tender esetében, amelyen a kínai Xiamen cég nyert. A Közbeszerzési Döntőbizottság az Alfa Busz Kft. jogorvoslati kérelmét ugyanis véglegesen elutasította. A Volánbusz ennek ellenére nem köt szerződést a győztes pályázóval, új, egyfordulós közbeszerzési eljárást hirdet. A társaság szerint a pályázat alatt alaptalan feltételezések, vádaskodások, a valótlan információk hatására félreértések és hibás következtetések befolyásolták a közvéleményt. A Volánbusz tavaly márciusban írt ki eljárást 75 autóbusz beszerzésére. A tendert a kínai cég nyerte, a magyar gyártmányú Volvo buszokat forgalmazó Alfa Busz Kft. ajánlatát pedig érvénytelenítették. Az Alfa Busz harmadik jogorvoslati kérelmét a napokban utasította el a Közbeszerzési Döntőbizottság, így bizonyossá vált a kínaiak győzelme. Pedig a Magyar Buszgyártók Szövetsége korábban azt közölte: az Alfa Busz ajánlata műszaki paramétereiben és árában is kedvezőbb volt a kínai versenytárs ajánlatánál. A Volánbusz belekeveredett a napokban kipattant Daimler-féle nemzetközi vesztegetési botrányba is. Kiderült: a Daimler 1998 és 2008 között több tíz millió dollárnyi kenőpénzzel igyekezett elősegíteni számos országban, köztük hazánkban is a Mercedes autóbuszok állami megrendeléseit. (március 27. *Magyar Hírlap 6.o.*, **A Volán lemondott a kínai buszokról** *Magyar Nemzet 2.o.*, **A Volánbusz nem köt szerződést** *Népszabadság 9.o.*, **Mégse a kínaiaknak áll a magyar zászló** *Népszava 5.o.*, március 29. **Újra pályáztat a Volánbusz** *Napi Gazdaság 3.o.*)

Pacal, sonka, csokitojás

Több cég telephelyén is találtak a kutyaeledel-alapanyagként az országba érkezett, majd emberi fogyasztásra átcsomagolt pacalból. A nem megfelelő árura egy hatósági ellenőrzés során derült fény - közölte Bognár Lajos, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi elnökhelyettese. Az MSZH azonnal elrendelte a megtalált tételek kivonását a forgalomból, valamint a HUSIM-PEX Húsipari Kft. üzemi tevékenységét felfüggesztette. A hamis pacalból a források szerint kiskereskedelmi boltokba nem került, de néhányan feltehetőleg fogyasztottak belőle, ugyanis egy-két vendéglátó-egységbe szállítottak a termékből. Az elnökhelyettes elmondta, ennek elfogyasztása azonban nem jelent közvetlen veszélyt az emberi egészségre. Bognár Lajos elmondta, az ünnepek miatt már március közepétől megkezdődtek az ellenőrzések az ország egész területén. Legfőképpen a szezonális termékeknek, vagyis a sonkának, a tojásnak és a különböző csokoládéfiguráknak szentelnek figyelmet. Dr. Ottlakán Johanna, a Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesületének szóvivője azt tanácsolja: alaposan nézzük meg a csomagolást, mivel előfordulhat, hogy nem megfelelő a termék minősége. (március 27. Népszava 12.o.)

Mindig egy lépéssel a hatóságok előtt

Mintegy százmillió forintra becsülik a szakértők azt az összeget, amennyivel az engedély nélkül ügködő utazásszervezők évente megrövidítik a hatóságok által nyilvántartott utazási vállalkozásokat, és nem utolsósorban a fogyasztókat. A nemzeti fogyasztóvédelem gyakorlatilag tehetetlen a virágzó feketézéssel szemben. Ügyfeleikkel nem olyan szerződést kötnek, mint a legális irodák - amelyekben számos, utasokat védő garancia is szerepel - és olcsó áraikból kihagyják a biztosításokat. Gyakran nem küldenek idegenvezetőt az útjára bocsátott csoporttal, ami azért veszélyes, mert ha bajba kerülnek a turisták, nehezebben tudják érdekeiket érvényesíteni. A legnagyobb csapda ugyanakkor az, hogy a zugirodák nem rendelkeznek kötelező vagyoni biztosítékkal, így anyagi bukás esetén a biztosító sem kártalanítja a póruj járt utasokat. (*Magyar Nemzet 11.o.*)

AB: nem a kötelező jelzálogra - Nem kerülhetnek automatikusan széljegyre az építési vállalkozások egy beruházás megkezdésekor, az Alkotmánybíróság ugyanis alkotmányellenesnek minősítette, hogy a szerződéskötések alkalmával automatikusan jelzálogjog terhelje az ingatlant. A taláros testület szerint a tulajdonhoz való jog korlátozása bizonyos esetekben indokolt lehet, de a mostani megoldás bizonyos esetekben aránytalan előnyt biztosítana az építőipari cégek számára, ha egy kisebb munka után is jelzálogjogot kapnának. A szakmát nem érte váratlanul az Alkotmánybíróság döntése, hiszen már kezdettől fogva jelezték, hogy ez a rendelkezés nem áll összhangban többek között az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvénnyel sem, és visszaélésre is lehetőséget teremt - mondta Tolnay Tibor, az Építőipari Vállalkozások Szakszövetségének elnöke. A szabályozás amellet, hogy alkotmányellenes, több helyen pontatlan. Nem egyértelmű, hogy minek is kell történnie ahhoz, hogy a jelzálogjog lekerüljön a tulajdoni lapról. (*március 31. Napi Gazdaság 1+2.o.*)

A Fidesz patikaháborút robbant ki? - A Gyógyszer-nagykereskedők Szövetsége állásfoglalásban tiltakozik a gyógyszertárakkal kapcsolatos korlátozások ellen. Az aggodalmat nyilvánvalóan az váltotta ki, hogy a Fidesz egészségügyi programjában meglehetősen egyértelművé tette: kormányra kerülése esetén a patikák csak gyógyszerészek többségi tulajdonában működhetnek majd. Ezzel tulajdonképpen felszámolnák a 2007-es liberalizációt. Ennek a rendelkezésnek volt ugyanis köszönhető, hogy a gyógyszerészek mellett új szereplők is

megjelenhettek tulajdonosként. A gyógyszer-gazdaságossági törvény az Egészségügyi Minisztérium szerint lehetővé tette, hogy új patikák nyíljanak ott, ahol arra lakossági szükséglet mutatkozik. Ennek köszönhető, hogy a biztosítottak jelenleg a korábbinál 400-zal több gyógyszerárban válthatják be a vényeket. *(Napi Gazdaság 2.o.)*

Újra nemzeti konzultációt szeretnének - A Fidesz kormányra kerülése esetén meghosszabbítaná a az áprilisban lejáró kilakoltatási moratóriumot - közölte Navracsics Tibor a köztévében. A Fidesz parlamenti frakcióvezetője az MTV hétfő esti választási műsorában a gázár csökkentésének tervével kapcsolatban arra emlékeztetett: ahogyan 1998 és 2002 között az Orbán-kormány többször nem engedte a gázszolgáltatóknak, hogy emeljék a gáz árát, úgy ez a következő időszakban is előfordulhat. A frakcióvezető kitért arra is, hogy kisebb parlamentet és kisebb önkormányzati képviselő-testületeket szeretnének, illetve egyszerűsíténe az államigazgatási eljárásokat. Kósa Lajos az Index.hu-nak adott interjújában szintén az önkormányzati rendszerről beszélt, amely szerinte „a végét járja”, ezért mint fogalmazott, markánsan át kell azt alakítani. Kósa szerint a negyvenkilenc építésügyi szakhatóság helyett elég lenne kettő, a fogyasztóvédelmi hatásköröket pedig nem kellene három-négy szervezetre széttelepíteni. *(Magyar Nemzet 3.o.)*

Merre tovább, MFB csoport? - A választások után átalakulhat a Magyar Fejlesztési Bank vállalatcsoport szerepe és tevékenysége. A Fidesz több prominensének a szavaiból is az derült ki, hogy esetleg a jelenleginél is nagyobb szerepet szánának az állami fejlesztési banknak. Így a párt vezetői azt sem zárják ki, hogy a terveik között szereplő zöldbank szintén az MFB csoporthoz kerül. *(Világgazdaság 2.o.)*

Rekordösszegű bírságot kapott az RBS - Soha nem szabott még ki akkora bírságot pénzügyre brit hatóság, mint amekkorát most a versenyhivatal (OTF) rótt a Royal Bank of Scotland Group Plc-re: a banknak 28,6 millió fontba kerül az, hogy bizalmas adatokat osztott meg konkurensével, a Barclays Plc-vel. Utóbbi nem kap büntetést, mivel az ügyre ő maga hívta fel az OTF figyelmét két évvel ezelőtt. A versenyhivatal közleménye szerint az RBS két alkalmazottja 2007 októberétől legalább 2008 februárjáig informálta a Barclays illetékeseit arról, hogyan árazzák be egyes hiteleiket, köztük olyanokat, amelyeket könyvelőcégeknek, ügyvédi irodáknak vagy ingatlancégeknek nyújtottak. Az OTF eredetileg 33,6 milliós bírságról döntött, az összeget azután szállították le, hogy az RBS beismerte hibáját és együttműködött a hivatallal. *(Napi Gazdaság 20.o.)*

Böjtölnek a húsvéti vevők?

Sohasem volt ennyire csekély a különbség a kereskedelmi aranyháromszögben működő hipermarketekben a Napi által összeállított húsvéti kosár értékében. A húsvéti ármustra nyertese most a Cora, vesztese pedig a Tesco lett, az Auchan középre került. A háziasszonyoknak az áruházakban az idén annak ellenére kell többet fizetniük, hogy a termékek többségének ára csökkent. Utóbbi magyarázhatja, hogy a válságban elmaradó vevők, az egy hónapja tartó akciók miatt enyhén szólva sem mutatkozik roham az üzletekben. A hipermarketekben eddig látványosan kevés csokifigura fogyott, de a láncok bíznak benne, hogy az utolsó napokra megjön a vásárlói kedv. A tojástermelők azon keseregnek, hogy korábbi várakozásaikkal ellentétben mégsem látszik jele annak, hogy közvetlenül az ünnep előtt még egy-két forinttal emelkedik az étkezési tojás ára a boltokban. A termelői áremelési kísérleteknek a forint erősödése sem kedvez.

Az egyhangú jelzővel is lehetne illetni az idei húsvéti ármustrát - legalábbis a kereskedelmi aranyháromszögben működő hipermarketekben összeállított kosarak értékének összegét tekintve. Mindhárom áruházban ugyanis 7200-7300 forint körül szórtak az összegek. Jobban megnézve azonban kiderül, hogy rég nem volt ilyen izgalmas a kosár, merthogy szinte minden termék ára csökkent. (A 11 elemből 6-nál egyértelműen, 3-nál egy-egy kivételtől eltekintve.) Ennek ellenére a kosárértékek mind növekedtek.

A Napi kosara arra világít rá, hogy ha valaki nem tudatosan vásárol, ugyanakkor nem kíván lemondani egy-egy élvezeti cikkről, akkor hiába a válság okozta árcsökkenés (több termék kategóriában), a spórolásnak "löttek". A Napi kosarának árát a hétdecis Unicum hajtotta fel 2009-hez képest. Egy évvel ezelőtt vagy nagyon olcsó volt a termék, vagy most mutatkozik meg az árban a szeszes italokra kivetett jövedéki adó emelkedése. A termék ára ugyanis egy év alatt az üzletekben 600-700 forinttal emelkedett - ez nemcsak szembeötlő, de a kasszájánál bosszantó is lehet. A legérdekesebb változás a húsvéti kosárnál, hogy most először verte meg a Cora Unicum-árát a másik két konkurens, korábban jellemzően mindig a törökbálinti hipermarketben lehetett a szeszes italt a legkedvezőbb áron megvásárolni. A Cora tavaly húsvétkor is olcsóbb volt és karácsonykor is megdöbbentően alacsony áron kínálta a terméket - ajándékkal együtt. Ezt vagy nehezményezte a két konkurens a gyártónál, vagy a gyártó osztott-szorzott és inkább eltekintett az akciózástól. Jóllehet mindhárom hipermarket a fő sorra (ahova az akciós termékeket teszik) helyezte ki az Unicumot, ami ugyancsak nem két fillér polcpénzébe kerülhet a gyártónak.

A füstölt-főtt lapockánál a Tesco és az Auchan is alaposan aláment a tavalyi áraknak, kizárólag a Cora tartotta a 2009-es (akkor is magasabb) árszintet, kérdés persze, milyen minőségi eltérések vannak a termékek között. Ugyanis a lapunk által összehasonlított termékek a legolcsóbbak voltak. Bár már tavaly úgy tűnt, hogy a piacot nem lehet befolyásolni az elképesztően alacsony árakkal, a volument sok esetben ezek a cikkek generálták, még úgy is, hogy rendkívül jó minőségű termékek kerültek a polcokra (a hagyományos piaci árakhoz képest) jóval kedvezőbben. Szembeötlően olcsóbb lett a Rama és a tojás is megtalálja lassan a megfelelő árszintjét.

Ha az árak egyhangúsággal, a vásárlás maga inkább a dögunalmas jelzővel jellemezhető. A válságban elmaradó vevők, illetve a korai húsvéthez igazított, egy hónapja tartó akciók (Napi, 2010. március 26.) miatt ugyanis enyhén szólva is nem mutatkozik roham az üzletekben, így az alkalmazottak képesek rendben tartani a boltot. Mindenhol katonás rendben sorakozó árukészlet, rend és tisztaság, a polcok vezetik a vevő kezét, gondolkodás nélkül lehet vásárolni, ám így elmarad a felfedezés öröme. Ráadásul még az árazásnál sincs a megszokott kuszaság, így a vevőszolgálaton sem kell kötözködni - vagy alkudozni.

Tömértelen mennyiségű csokifigura került idén is polcokra. Az eltérő súly miatt a Napi elsősorban a kilogrammonkénti egységárakat nézte. A tapasztalat az, hogy továbbra is megtalálhatóak az üzletekben a 1100-1500-2000 forint kilogrammonkénti egységáros tejbevonós figurák, de ezeket igyekeznek az üzletek a sarokba tenni és a magasabb minőségű, 3500-5000 forintos egységárú termékeket szem elé rakni. Ezek jellemzően márkás csokifigurák, kiszerezéstől függően 350-500-900 forintba kerülnek. Mindhárom üzletben megtaláltuk a legmagasabb, 12-13 ezer forintos (kilogrammonkénti egységárban számolva) termékeket is, jellemzően ezek is a fő polchelyeket foglalják el, jelezvén, hogy van rájuk igény.

(Napi Gazdaság, 2010. április 1., csütörtök, 1+4+5. oldal)

Az üzletek felénél találtak kifogást a fogyasztóvédők

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság a húsvéti ünnepeket megelőzően koncentrált ellenőrzéseket végzett a kereskedelemben, elsősorban a forgalmazási körülmények és a fogyasztói tájékoztatás területén igyekezett kiszűrni a vásárlói megkárosítást és megtévesztő kereskedelmi gyakorlatokat. A kifogásolási arány nőtt ugyan, ám a jogsértések súlya, a kirívó esetek száma csökkent tavalyhoz képest. A felügyelőségek az elmúlt másfél hétben hétszáz helyen végeztek ellenőrzést és az üzletek 51 százalékában találtak jogszabálysértést. A jogsértések miatt 7,6 millió

forint bírságot szabtak ki. Az NFH laboratóriumi vizsgálattal egybekötött ellenőrzést is végzett csecsemő- és kisgyermek-ruházati termékekkel, fajtáékokkal kapcsolatban. Az eredmények jövő hétre várhatók, de az már most leszűrhető, hogy ezen a területen sok a biztonsági probléma. Egyáltalán nem mindegy, hogy a húsrut a piacon vagy valamelyik nagyáruházban vásároljuk meg. A laboratóriumi vizsgálatokkal és állatorvos szakértővel alátámasztott felmérés arra figyelmeztet, hogy a hipermarketekben, vákuumsomagolásban tömegével kapható sonkák jóval silányabb minőségűek, mint a termelői piacokon beszerzett, sózással tartósított társaik. A hagyományos pácolással szemben ugyanis a fóliába csomagolt, jellemzően olcsóbb sonkákat a legtöbbször csupán gyorspácolással ízesítik, miközben a légmentes csomagolás miatt még illatmintát sem vehet ezekről a termékekről a vásárló. Ráadásul azért is olcsóbbak a nagyáruházi sonkák, mert a pácyanagot injekcióval juttatják a húsba, amelybe így víz, olykor szója is kerül. Felmérések szerint húsvétra egy-egy család átlagosan 15-20 tojást vásárol. Ugyanakkor nincs minden rendben e termék kategóriában sem, legalábbis a Tudatos Vásárlók Egyesületének legújabb, a dobozos tojásokat vizsgáló tesztje szerint. Kiderült, több gyártó és csomagoló megtévesztő képekkel és nevekkel igyekszik elkendőzni, hogy a termékük ketreces tartásból származik, nem pedig kapirgáló tyúkoktól. A tesztben a legrosszabb eredményt a hatdarabos Farm tojás, a Tescóban kapható 10 darabos Friss tojás, valamint a Tesco „A” osztályú tojása érte el. E kettő lengyel és szlovák importból származik, és méretük kisebb az elvártnál. (április 2. *Napi Gazdaság* 3.o., **Húsvét, 2010 árak, trendek** *Világgazdaság* 3.o., **Húsba vágó húsvét** *Magyar Nemzet* 11.o.)

Ellenőrzi a kódex betartását a PSZÁF

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2010. március 24-én fogyasztóvédelmi vizsgálatot indított harminc, a lakosság részére hitelt nyújtó hitelintézetnél és pénzügyi vállalkozásnál a magatartási kódex betartására vonatkozóan. Górcső alá kerülnek a szerződés megkötése előtti hitelezői magatartásra vonatkozó rendelkezések, illetve az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezések is. Ez utóbbi keretében vizsgálják azt is, hogy az intézmények kizárólag a kódexben meghatározott egyoldalú szerződésmódosításra felhatalmazó oklistában szereplő feltételek bekövetkezésekor emelnek-e egyoldalúan a hitel kamatán vagy egyéb költségén, illetve érvényesítik- e az ügyfél számára kedvező változásokat. Emellett a felügyelet ellenőríz egyes a végrehajtási eljárást megelőzően tanúsítandó hitelezői magatartásra vonatkozó rendelkezéseket is, például a vételi opció érvényesítésére vonatkozó elvet, továbbá azon elvet, amely előírja, hogy az intézmény milyen módon lépjen kapcsolatba és tájékoztassa a fizetési késedelembe esett adóst annak érdekében, hogy megelőzze a hitelszerződés felmondását. A közlemény leszögezi: ha a felügyelet megállapítja, hogy az intézmények gyakorlata nem felel meg a kódex rendelkezéseinek, fogyasztóvédelmi bírságot szabhat ki. (*Világgazdaság* 1+9.o., **Kamatszigor** *Világgazdaság* 16.o., **PSZÁF-vizsgálat: átveri-e a bank az ügyfeleit** *Magyar Hírlap* 6.o., **Külsős megbízottak tömege a tárcáknál** *Magyar Nemzet* 1+3.o., **Bajnai: A tisztulás része a korrupciós ügyek feltárása** *Népszabadság* 2.o., **Fogyasztóvédelmi megvizsgálát a bankoknál** *Népszabadság* 12.o., **Vágni kellene a hitelkamatot** *Népszava* 1+9.o.)